

Inte ens en halvgarant för jobb

SSU:s granskning av regeringens ungdomsgaranti

En rapport från Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund
Juni 2010
www.ssu.se

Innehåll

Förord	3
Resultat	4
Hopp för framtiden	5
Kontakt	6
Bilaga 1	7
Bilaga 2	8
Bilaga 3	9
Bilaga 4	10

Förord

Det är examenstider för gymnasisterna. Syrenen blommar och luften är fylld av förväntan hos de treor som nu ska bli vuxna. Tyvärr riskerar förhoppningarna vissna lika snabbt som syrenbuskarna.

Samtidigt som vi i Sverige nu, för andra året i rad, har en rekordstor årskull elever som lämnar gymnasieskolan, ligger den svenska ungdomsarbetslösheten benhårt förankrad i det europeiska bottenskiktet. En av fyra unga är arbetslösa.

Att unga människor startar sitt liv i arbetslöshet och tappar framtidstro är alldeles för tragiskt för att använda som ett vedtrå i den politiska debatten. Därför har SSU vid flera tillfällen förespråkat en blocköverskridande kriskommission för att lösa ungdomsarbetslösheten. Vi har föreslagit att riksdagspartierna tillsammans med näringsliv, fackförbund, ungdomsorganisationer och högskolor gemensamt ska arbeta fram en både trovärdig och långsiktig strategi för att lösa ett av Sveriges största samhällsproblem – att unga människor inte får ett jobb.

Vi har ännu inte fått svar från nyckelspelaren i frågan, regeringen Reinfeldt. Därför är vi heller inte särskilt hoppfulla om att det skulle kunna bli någon bred och välbehövlig uppgörelse. Istället får vi utvärdera de politiska åtgärder som bedrivs i dag och ställa dem mot ett rödgrönt alternativ som vill prioritera de unga.

Resultat

Regeringen har hänvisat till sin ungdomsgaranti för att lösa ungdomsarbetslösheten. SSU lät därför SIFO göra en oberoende och omfattande enkätundersökning av åtgärden för att kunna klargöra dess effekt. Ungdomar som medverkar eller har medverkat i ungdomsgarantin fick själva bedöma insatsen.

Resultatet från SIFO:s undersökning går inte att misstolka. Majoriteten av de unga arbetslösa som har medverkat anser inte att garantin har fungerat. Undersökningen från SIFO konstaterar att:

- När Sveriges unga fick bedöma hur meningsfull ungdomsgarantin har varit på en femgradig skala gav 27 procent, alltså mer än var fjärde, ungdomsgarantin det lägsta betyget och menade att den inte alls har uppfyllt sitt syfte¹.
- Endast sex procent gav ungdomsgarantin högsta betyg².
- Samma negativa inställning till ungdomsgarantin fick vi när SIFO frågade hur villiga respondenterna skulle vara att ingå i åtgärden en gång till. Bland dem som har avslutat sin ungdomsgaranti var det endast 18 procent som ville göra det igen³.
- Och, mest oroande av allt: 64 procent av de deltagande ungdomarna har *inte* fått något arbete genom ungdomsgarantin⁴.

Mot bakgrund av SIFO:s undersökning blir vår slutsats att det är lögn och lurendrejeri att kalla ungdomsgarantin för en garanti. Siffrorna visar att det inte ens är en halvgaranti för att få jobb.

¹ Se bilaga 1

² Se bilaga 1

³ Se bilaga 2

⁴ Se bilaga 3

Hopp för framtiden

Som undersökningen visar behöver vi nu mer än taktisk retorik om vilken arbetsmarknadspolitik som genom åren har varit minst misslyckad för Sveriges unga.

Sedan vintern 2009 har SSU närmast oavbrutet fokuserat på ungdomsarbetslösheten – både gentemot regeringens företrädare men även mot vårt eget parti. Från Fredrik Reinfeldt har vi fått höra att ”ungdomsarbetslösheten är en skapad synvilla”⁵, från Sven Otto Littorin att det är svårt att få grepp om de unga (”de spelar TV-spel och reser”)⁶, från Jan Björklund⁷ och Maud Olofsson⁸ har vi fått beskedet att unga ska konkurrera genom att erbjuda sig att jobba för lägre löner, och från Maud Olofssons ungdomsförbund att unga får jobb genom att säga ”fuck facket forever”⁹. Vi har svårt att ta någon av dessa åsikter på allvar. Vad vi däremot vill se är en genomgripande, framtidsinriktad och positiv syn på den unga generationen.

Vi unga socialdemokrater måste dock vara ärliga och självkritiska. Tidigare S-regeringar gjorde inte heller tillräckligt för att ge den unga generationen förutsättningar att få fotfäste på arbetsmarknaden. Men vi ser nu en vändning. Flera förslag som SSU drev igenom på den Socialdemokratiska partikongressen är nu rödgrön politik.

- ”Ungdomslyftet” för unga arbetslösa mellan 20 och 25 år som vill läsa in en fullständig gymnasieexamen är ett sådant förslag. Detta är en glädjande nyhet för den unga generationen. En gymnasieexamen är ett krav för allt fler jobb i samhället.
- Vi gläds också åt att utbyggnaden av högskolan ökar med 5000 platser 2011 samt åt traineeplatserna i välfärden. Båda dessa förslag kommer från SSU. Sverige ska konkurrera med en utbildad befolkning och politikens roll är att ge människor den möjligheten.
- Sänkningen av arbetsgivaravgiften för den som anställer en långtidsarbetslös ungdom är ett annat SSU-förslag som om de rödgröna vinner valet kommer att hjälpa många unga.

Flera nya verktyg finns för att bekämpa ungdomsarbetslösheten. Detta har SSU slagits för. De rödgrönas ungdomssatsningar skulle vara ett steg i rätt riktning men mer måste göras när nu ytterligare en stor kull med gymnasieelever tar studenten. Vi förutsätter därför fler satsningar i Socialdemokraternas och de rödgrönas valmanifest för att nå upp till en nollvision mot ungdomsarbetslösheten.

⁵http://3.bp.blogspot.com/_hy3jJaOo25Y/S_6nOk6oViI/AAAAAAAAAgl/boypWcqdlYw/s400/Sk%C3%A4rmavbild+2010-05-27+kl.+19.02.11.png

⁶<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7029771.ab>

⁷<http://www.aftonbladet.se/nyheter/valet2010/article7177239.ab>

⁸<http://www.expressen.se/Nyheter/1.1539280/c-vill-forsamra-las-for-unga>

⁹<http://nyheter24.se/maktkamp24/392532-cuf-fuck-facket-4-ever>

Kontakt

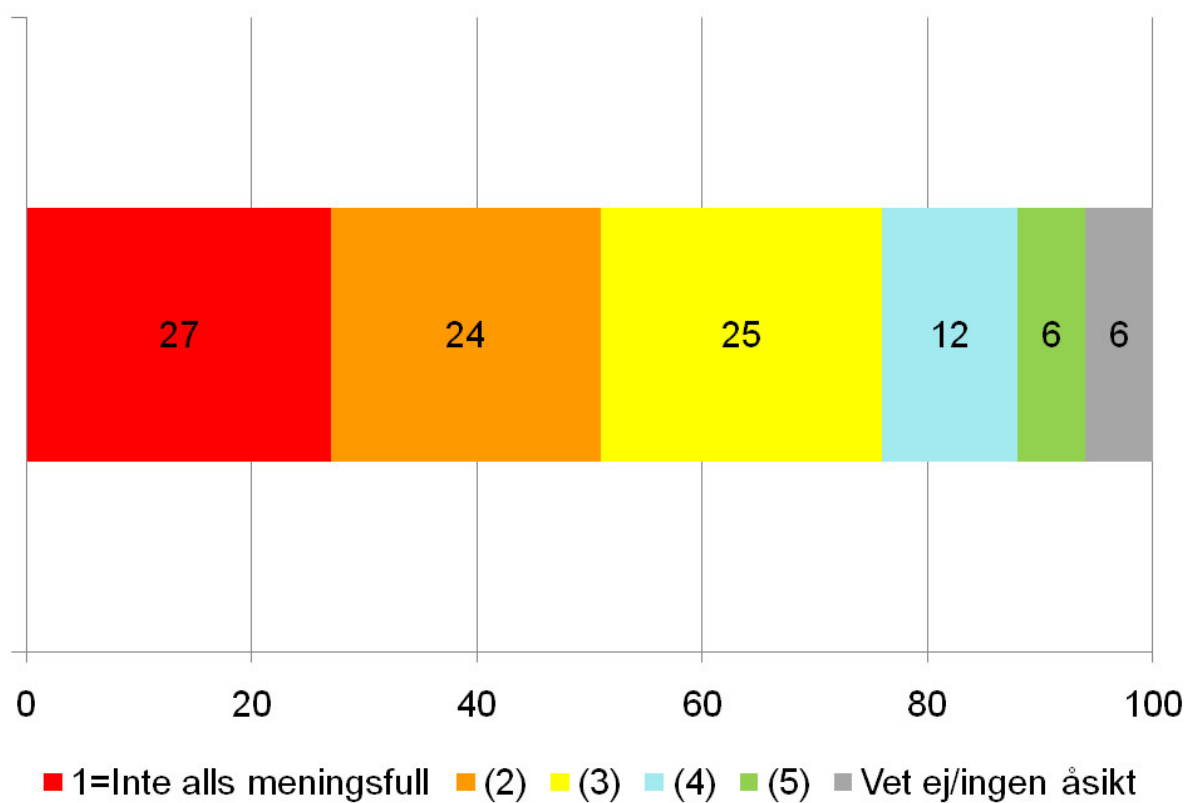
För kommentarer från SSU:s förbundsordförande Jytte Guteland, kontakta Rasmus Lenefors, politisk sekreterare på SSU-förbundet:

Telefon: 0761-834 049

Mail: rasmus.lenefors@ssu.se

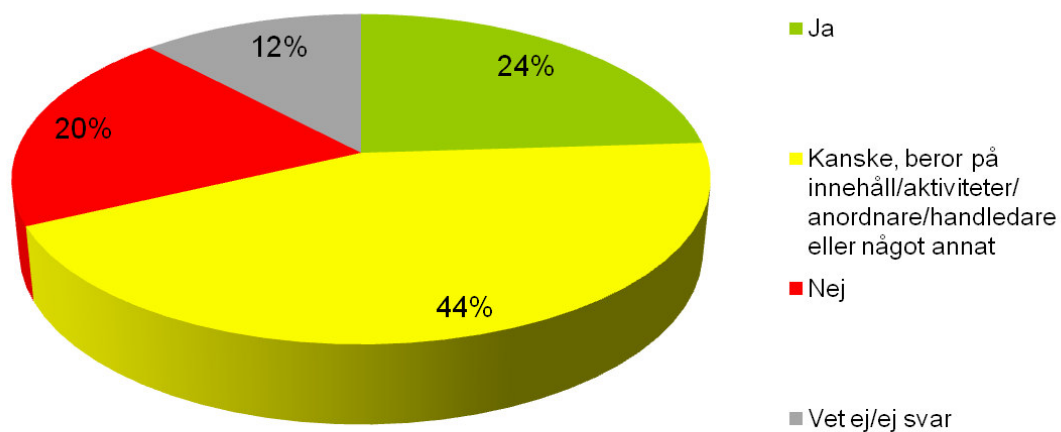
Bilaga 1

Har jobbgarantin/ungdomsgarantin varit meningsfull eller inte för ditt jobbsökande? Relativa frekvenser (%)

Bilaga 2

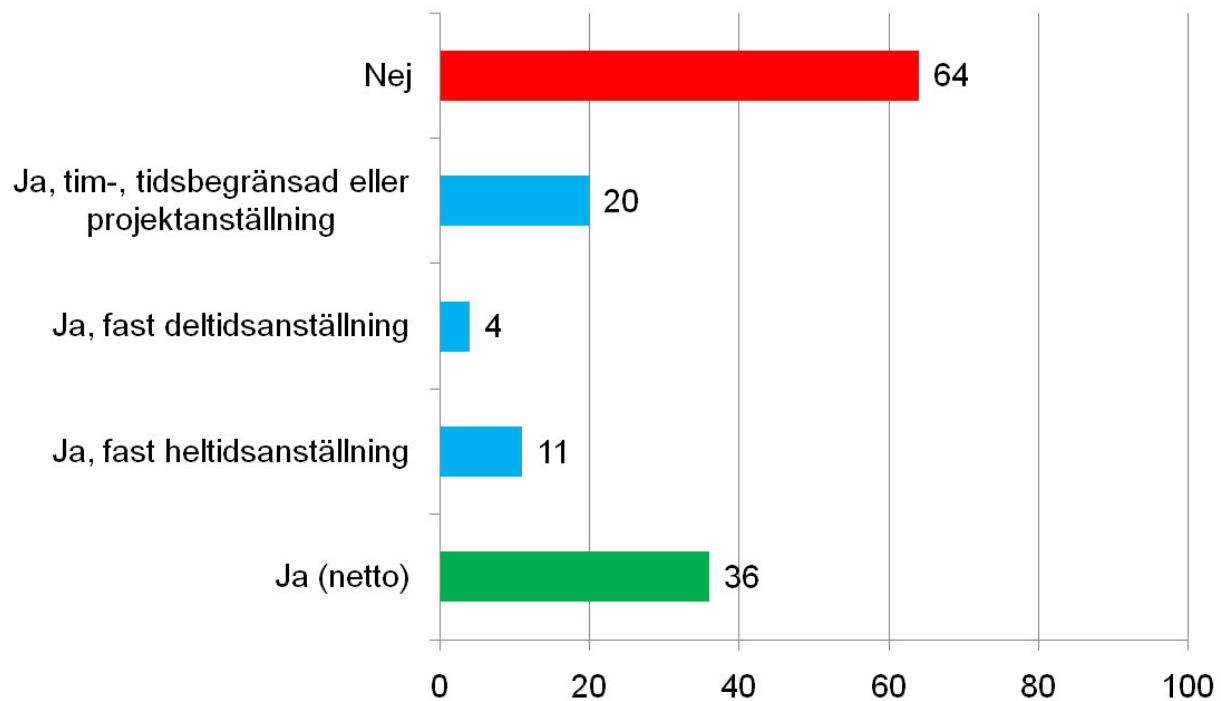
Om du blev erbjuden plats i jobbgarantin/ungdomsgarantin på nytt, skulle du delta igen? Relativa frekvenser (%)

Kommentar: deltagare med pågående jobbgaranti/ungdomsgaranti är mer positiva – 30 % svarar ”ja” på frågan – än de som avslutat sin aktivitet – 18 % svarar ”ja”.

Bilaga 3

Har jobbgarantin/ungdomsgarantin resulterat i att du har fått ett arbete? Relativa frekvenser (%)

Bilaga 4

Om undersökningen

Undersökningen har genomförts av TNS SIFO och omfattar 204 personer, födda mellan 1984 och 1993, som antingen deltar för närvarande, eller de senaste två åren har deltagit, i jobbgarantin eller ungdomsgarantin. Urvalsram har varit TNS SIFOs Onlinepanel och datainsamlingen har genomförts med hjälp av en webbaserad enkät. Period för datainsamling: var 12-28 april 2010.

TNS SIFOs Onlinepanel omfattar ca 130 000 personer från 15 år och uppåt. Medlemmarna rekryteras i samband med andra urvalsundersökningar, dvs. det går inte att frivilligt anmäla sig till panelen. Panelen kan därmed beskrivas som representativ för den svenska allmänheten 15-64 år till ca 90 %, baserat på den höga internetanvändningen i Sverige. För att upprätthålla en hög kvalitet är antalet undersökningar en medlem kan delta i begränsat (på månads- och årsbasis) och efter en viss tid eller visst antal undersökningar upphör medlemskapet (nya medlemmar tillkommer också löpande).

Kontakt på TNS SIFO: Johan Orbe, Managing Consultant: 0707 91 84 48